Europos Parlamentas
2024-2029

Biudžeto kontrolės komitetas

2025/2237(INI)

6.2.2026

PRANEŠIMO PROJEKTAS

Europos investicijų banko grupės finansinės veiklos kontrolė. 2024 m. metinis pranešimas
(2025/2237(INI))

Biudžeto kontrolės komitetas

Pranešėjas: Dick Erixon

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

Europos investicijų banko grupės finansinės veiklos kontrolė. 2024 m. metinis pranešimas

(2025/2237(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 5 d. paskelbtą 2024–2025 m. EIB investicijų ataskaitą „Inovacijos, integracija ir supaprastinimas Europoje“,

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 19 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 07/2025 dėl Europos strateginių investicijų fondo,

– atsižvelgdamas į 2025 m. rugsėjo 30 d. Europos Sąjungos aukščiausiųjų audito institucijų ryšių palaikymo komiteto pareiškimą Nr. CC 1/2025 dėl Europos investicijų banko išorės viešojo audito,

– atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0000/2026),

A. kadangi pagrindinė Europos investicijų banko (EIB) grupės misija – skatinti ekonomikos augimą ES; kadangi pasitelkiant jos investicijas turėtų būti sprendžiamos tikros rinkos nepakankamumo problemos;

B. kadangi socialinės politikos sritys visų pirma priklauso nacionalinei kompetencijai; kadangi EIB finansavimas negali būti naudojamas kaip nacionalinių biudžetų pakaitalas ir turi iš tiesų užtikrinti papildomumą;

C. kadangi dėl to Parlamento atliekamos EIB finansinių operacijų priežiūros išsamumas ir kokybė turėtų atitikti EIB ir Komisijos bendradarbiavimo intensyvumą, kuris reikšmingai išaugo;

D. kadangi EIB priklauso valstybėms narėms ir jo pasirašytasis kapitalas yra 248,8 mlrd. EUR mokesčių mokėtojų įsipareigojimų; kadangi EIB skolinimasis neįtrauktas į nacionalinę skolos statistiką; kadangi dėl šio nebalansinio pobūdžio labai svarbūs griežti veiksmingumo standartai ir išorės auditas; kadangi EIB įgaliojimų išplėtimas turi būti derinamas su išorės audito priemonių stiprinimu;

Finansinės operacijos ir veiklos rezultatai

1. atkreipia dėmesį į stabilius EIB grupės finansinius rezultatus 2024 m.; pabrėžia, kad sėkmė turi būti vertinama pagal įrodomus ekonominius rezultatus, o ne tik pagal pasirašytas apimtis;

2. susirūpinęs pažymi, kad daugiau kaip 90 dienų vėluojančių mokėjimų dalis patrigubėjo ir 2024 m. pabaigoje iš viso sudarė 281,3 mln. EUR, t. y. 0,06 proc. viso paskolų portfelio (palyginti su 82,4 mln. EUR arba 0,02 proc. 2023 m. pabaigoje); pabrėžia, kad

šis neveiksnių pozicijų ir pradelstų mokėjimų padidėjimas gerokai viršija 2 proc. bendro paskolų portfelio augimą;

Programa „InvestEU“, daugiametės finansinės programos supaprastinimas ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė

3. pažymi, kad 2024 m. EIB patvirtino 38 operacijas pagal programą „InvestEU“, joms panaudota 1,7 mlrd. EUR ES garantija; pabrėžia, kad programa „InvestEU“ turėtų būti vertinama atsižvelgiant į jos intervencijų kokybę ir jų išmatuojamą poveikį, o ne tik į panaudoto finansavimo kiekį; primygtinai reikalauja, kad teikiant ataskaitas daugiausia dėmesio būtų skiriama ne sąnaudomis grindžiamiems parametrams, o poveikiu grindžiamiems rodikliams, iš kurių matyti tikri ekonominiai rezultatai;

4. pažymi, kad fragmentuota ES finansavimo aplinka lemia neveiksmingumą; pabrėžia, kad siekiant atkurti konkurencingumą labai svarbu sumažinti biurokratiją;

Energetinis saugumas

5. ragina EIB išplėsti branduolinės energijos finansavimą ir įvertinti visus mažo anglies dioksido kiekio projektus pagal objektyvius kriterijus, įskaitant anglies dioksido intensyvumą per gyvavimo ciklą ir tinklo stabilumą, nediskriminuojant technologijų; pabrėžia, kad valstybės narės išlaiko suverenią teisę nustatyti savo energijos rūšių derinį;

Gynybos ir saugumo politika

6. pabrėžia EIB grupės indėlio į Europos taiką ir saugumą svarbą, kaip nustatyta Baltojoje knygoje dėl Europos gynybos parengties 2030 m., remiant iniciatyvas, kuriomis siekiama stiprinti ES gynybos pramonę, gerinti kibernetinio saugumo infrastruktūrą ir skatinti inovacijas ypatingos svarbos gynybos technologijų srityje, teikiant finansavimą ir pritraukiant privačias investicijas;

7. pabrėžia, kad EIB turėtų galėti finansuoti visų rūšių gynybos projektus;

8. ragina EIB nustatyti kliūtis, trukdančias investicijoms į gynybą ir sienų apsaugą; pabrėžia, kad, norint pasiekti apčiuopiamų rezultatų saugumo srityje, labai svarbu pašalinti kliūtis;

9. pabrėžia, kad svarbu užmegzti struktūrinį bendradarbiavimą su NATO inovacijų fondu, kad būtų užtikrinta sinergija ir išvengta veiksmų dubliavimo, visų pirma plečiant technologijas, kai privataus kapitalo nepakanka;

Investicijos į nacionalinės kompetencijos sritis

10. primena, kad būsto problemos visų pirma turėtų būti sprendžiamos vietos ar nacionaliniu lygmeniu; abejoja, ar EIB finansavimas vien tik vietos būsto projektams, neturintiems tarpvalstybinio aspekto, yra iš tiesų ekonomiškai naudingas;

Parama MVĮ, vidutinės kapitalizacijos įmonėms, startuoliams, veiklą plečiančioms ir kitoms įmonėms

11. pabrėžia, kad EIB turi šalinti tikras rinkos nepakankamumo problemas ir kad jo investicijos neturi pakeisti privataus kapitalo ar nacionalinių biudžetų; pabrėžia, kad labai svarbu apsaugoti konkurencingos rinkos aplinką;

12. atkreipia dėmesį į Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 07/2025 išvadas dėl nepakankamo papildomumo; įspėja dėl privačių investicijų išstūmimo pavojaus; ragina nustatyti kiekybines rizikos ribas ir atlikti *ex post* išstūmimo vertinimus;

13. pažymi, kad EIB paskolos yra susijusios su didesne administracine našta nei komercinės paskolos; ragina EIB paskelbti planus, kaip sumažinti suvaržymus;

Sanglaudos, klimato, skaitmeninimo ir aplinkos tvarumo politikos sritys

14. pabrėžia, kad teikiant ataskaitas, grindžiamas apimtimi, vertinami išdirbiai, o ne rezultatai; ragina nustatyti į rezultatus orientuotus rodiklius, pvz., neišmesto CO2 kiekis investuotam eurui; pasisako už lyginamąją analizę, lyginant panašias intervencines priemones;

15. įspėja, kad nuolatinis sutampančių integravimo tikslų kaupimasis gali lemti matematiškai neįmanomą portfelio sudėtį;

EIB veikla už ES ribų

16. primygtinai reikalauja, kad skolinimas ES nepriklausančioms šalims priklausytų nuo bendradarbiavimo su ES migracijos valdymo srityje, įskaitant readmisiją;

17. pabrėžia, kad patikimos kovos su sukčiavimu priemonės yra labai svarbios siekiant užtikrinti mokesčių mokėtojų pasitikėjimą EIB investicijomis ir jo nuolatine parama Ukrainai; ragina taikyti griežtus audito standartus; mano, kad EIB reikėtų vykdyti neribotą visų savo investicijų už ES ribų priežiūrą;

EIB atskaitomybės struktūra

18. pritaria Ryšių palaikymo komiteto pareiškimui CC 1/2025, kuriame nustatomos kritinės audito spragos; atkreipia dėmesį į EIB išplėstų veiklos įgaliojimų ir ribotų audito įgaliojimų paradoksą; ragina įtraukti nacionalines aukščiausiąsias audito institucijas; pakartoja, kad būtina iš dalies pakeisti Sutartį, kad Europos Audito Rūmai turėtų visapusišką prieigą prie EIB;

19. reiškia susirūpinimą dėl bendrovės „Northvolt“ bankroto, nepaisant to, kad ji gavo 942,6 mln. EUR EIB paskolą; pažymi, kad panašu, jog su bendrove „Stegra“ susijusi rizika yra panaši; ragina atskleisti EIB rizikos vertinimus; reikalauja išanalizuoti patirtį, įgytą bendrovės „Northvolt“ atveju; ragina EIB atskleisti šios ir kitos panašios veiklos rizikos vertinimo profilius; pakartoja savo raginimą EIB pateikti išsamią informaciją apie vertinimo ir sprendimų priėmimo procesą, kuris vyko prieš investuojant į bendrovę „Northvolt AB“, ir paaiškinti, kaip toks itin svarbus projektas žlugo, nepaisant EIB tvirtinimų, kad jis vykdo tinkamą ir nuolatinę savo finansinės paramos gavėjų stebėseną; susirūpinęs atkreipia dėmesį į partinius ir politinius ryšius tarp EIB vadovybės ir ankstesnio bendrovės „Northvolt“ investuotojo bei patarėjo;

20. primygtinai ragina stiprinti interesų konfliktų prevenciją; ragina EIB pirmininko pavaduotojams nustatyti griežtesnius veiklos pertraukos laikotarpius ir aiškesnes jų dalyvavimo priimant sprendimus, susijusius su jų kilmės šalimis, taisykles;

Skaidrumas, tikrinimas ir priežiūra

21. apgailestauja dėl to, kad EIB nesiėmė tolesnių veiksmų reaguodamas į Parlamento 2023 m. metinį pranešimą dėl EIB finansinės veiklos[1]; pabrėžia, kad tarpinstitucinis susitarimas yra labai svarbus nuspėjamam bendradarbiavimui;

Tolesni veiksmai, susiję su Parlamento rekomendacijomis

22. ragina laiku imtis tolesnių veiksmų, susijusių su: a) investicijų poveikiu; b) interesų konfliktų prevencija; c) skaidrumu; d) šia rezoliucija;

°

° °

23. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai ir prašo Tarybos ir EIB Direktorių valdybos surengti diskusijas dėl šiame pranešime pristatytos Parlamento pozicijos.

[1] 2024 m. vasario 28 d. Europos Parlamento rezoliucija „2023 m. metinis pranešimas dėl Europos investicijų banko finansinės veiklos“(OL C, C/2024/6742, 2024 11 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6742/oj).